

Ledøje-Smørum Historisk Forening
1972 - 2012

Ledøje-Smørum Historisk Forening 40 år

af Anni Agerskov og Inga Nielsen

Artiklen er udarbejdet på baggrund af taler af Per Kjærulff, Lone Brüsch, Steen Asger Jensen, Per Tidgen og Anni Agerskov ved foreningens 40 års jubilæum den 8. juni 2012 samt beretninger i Småskrifter og Årsskrifter fra de 40 år, foreningen har eksisteret.

Foredrag, rejser og formidling i fokus

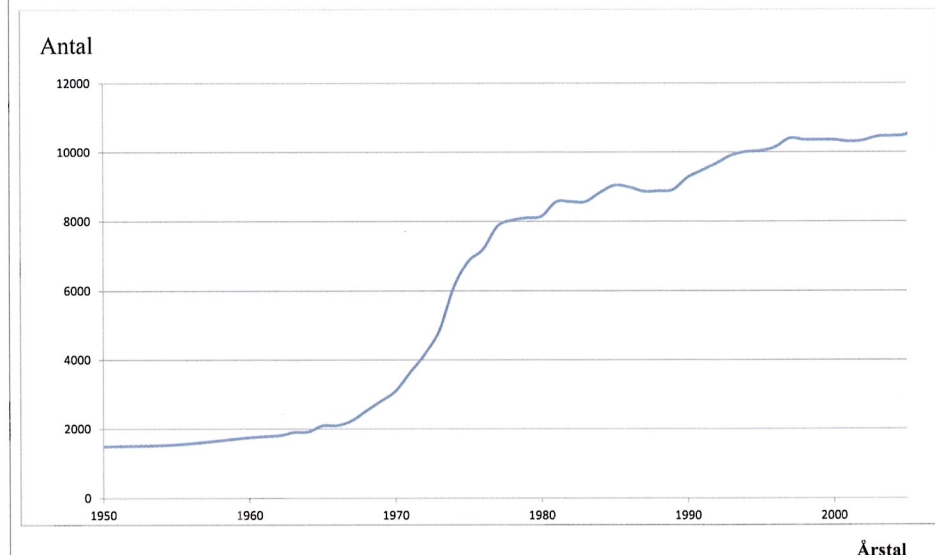
I årtierne frem til midten af 1960'erne var Ledøje-Smørum et område præget af en gammel og traditionsrig bondekultur med store velbjergede gårde med 2-3 karle og 1-2 piger i huset samt mindre familie- og husmandsbrug, hvoraf de fleste var samlet omkring landsbyerne. Desuden spillede godset, Edelhøje, en ikke uvæsentlig

rolle for hele området bl.a. som arbejdsplads for mange mennesker. Trods forandringer og fremskridt var Ledøje-Smørum på det tidspunkt stadig et bondesamfund, som det havde været igennem århundreder. I slutningen af 60'erne og i 70'erne skete der imidlertid en voldsom tilflytning af især unge familier med børn til de nye parcelhuskvarterer i Smørumnede. I krydsfeltet mellem

gammel bondekultur og ny ung forstadskultur opstod Ledøje-Smørum Historisk Forening. Den gamle del af befolkningen ønskede at fastholde bondekulturens historie, og tilflytterne havde behov for at kende deres nye egn og blive en del af det samfund, de var flyttet til.

I hele perioden har foreningen arbejdet for både at trække tråde bagud til den lokale historie og for at formidle historisk viden generelt. Foreningens ønske har fra starten været at blive en sprællevende forening ikke kun for dem, der har rod her eller har boet her længe, men for alle. I

Befolkningsudviklingen i Ledøje-Smørum

*Øresundsbroen gav nye
udflugtsmuligheder.
Den 9. september 2000
var Historisk Forening
på bustur til bl.a. Lund
Domkirke og univer-
sitetsparken. Uh, hvor
det dog regnede den dag!
Fotograf ukendt.*

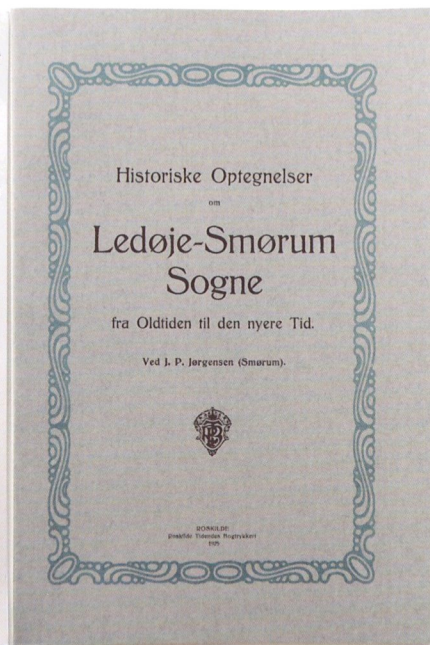
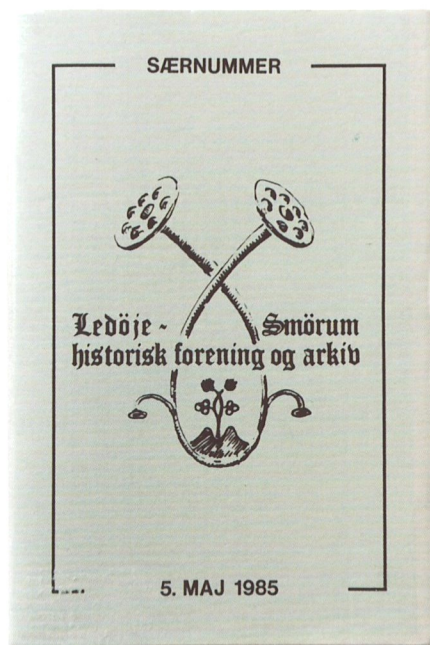

hele perioden har der været tilbudt foredrag og ture som grundpillen i formidling af historisk viden. Det er til foredragsaftener og på korte og længere ture og rejser, at foreningens medlemmer har mulighed for at mødes og at lære hinanden at kende, og det er her, de har kunnet dele spændende og berigende oplevelser.

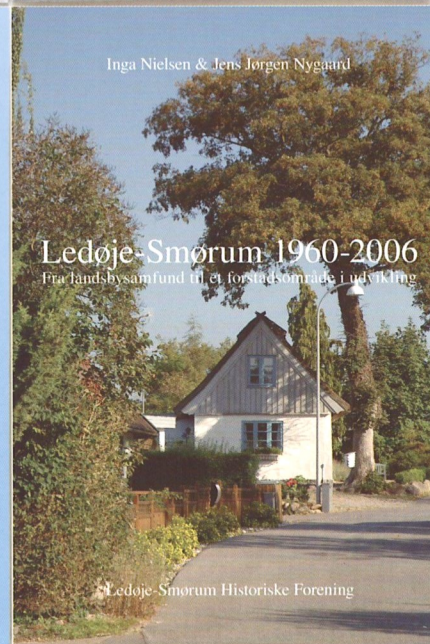
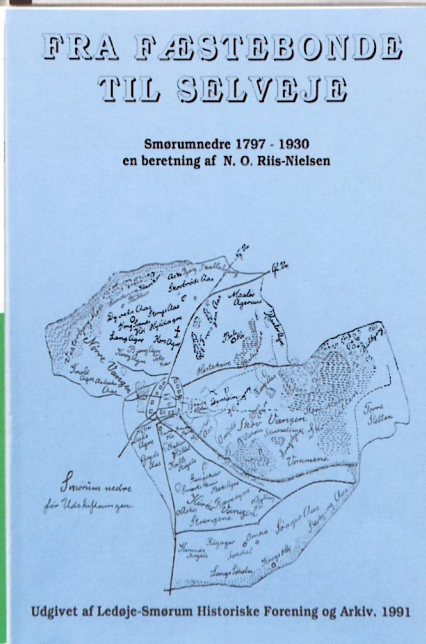
Lige fra starten var foredrag foreningens vigtigste til- tag. Den første bestyrelse lagde ambitiøst ud med den flottest tænkelige foredragsrække. Ved foreningens start på Edelgave den 8. juni 1972 fortalte Hans Jensenius fra Nationalmuseets arkæologiske afdeling om Rompe og Edelgave. Det næste foredrag om istidslandskabet i Ledøje-Smørum blev holdt af Finn Kofoed. Derefter fulgte et foredrag af Broby-Johansen om middelalder- kirker og senere et af Palle Lauring om Svenskekrigen 1658-60. Lige siden foreningens start er der hvert år

blevet gennemført et større eller mindre antal foredrag. ”Skvalderkål – er det kulturhistorie?” i 1980 og en hi- storisk quizaften med tv-aktuelle Piet van Deurs i 1983 er blot et par eksempler herpå. Her i 2012 forsøger vi – dog med andre foredragsholdere – at gentage den foredragsrække, som foreningen startede med for fyrre år siden.

I perioder blev der arrangeret både endags og flerdages busture. De gik især til historiske steder på Sjælland og i Skåneområdet, mens en af de længste busture gik til Gotland. I hele foreningens levetid har der desuden været et stort ønske om at arrangere udenlandsrejser af længere varighed. Foreningen lagde flot ud med en tur til Rom i 1976 og til Israel i 1980. Fra omkring 1980 blev der ud over de store ture tilbudt busrejser af 3-4 dages varighed til Lübeck, Ribe og Gotland. Derefter

FOR 10 ÅR SIDEN

blev udenlandsrejserne arrangeret af de samarbejdende historiske foreninger langs Frederikssundsfingeren. Fra 1997 påtog Bodil Smith og Erik Hjortkær sig opgaven at arrangere en rejse til Sydfrankrig. Det blev en stor succes, og med de to som ankermand fulgte frem til 2009 en række spændende kulturhistoriske rejser til forskellige steder i Europa med tilhørende indledende rejseaften, frokoster i det grønne på selve turen og efter hjemkomsten en billedaften med den lokale vin og andre produkter på bordet. Efter et enkelt års ophold står et rejseudvalg, nedsat under bestyrelsen, nu for andet år i træk for planlægningen af foreningens årlige udenlandsrejse. Forskellige historiske foreninger får hver deres adelsmærke. Ledøje-Smørum Historisk Forening har foredrag og ture som deres.

Det er først i forbindelse med formidlingen, at historien bliver levende og får værdi for andre end dem, der har indsamlet den. I de første år var foreningen meget optaget af at fastholde den gamle bondekulturs historie, mens tid var. Alligevel har formidling i alle årene stået helt centralt i foreningens arbejde. Man har sørget for genoptrykning af væsentlige, ældre skrifter og udgivelse af nye bøger, og hvert år udgives et Årsskrift med lokalhistoriske artikler. I tidens løb er der lavet udstillinger, der dels kunne vises i Smørum gl. Skole og dels andre steder, f.eks. på folkebiblioteket og på skolerne. Et stort skridt fremad på udstillingsområdet var, at der med hjælp fra fondsmidler og sponsorer blev etableret historiske tableauer i de små rum i Smørum gl. Skole. Nu kom foreningens effekter mere til deres ret i moderne og levende udstillingsmiljøer til glæde for både medlemmer og besøgende.

En vigtig del af formidlingsarbejdet har været, at Knud Remi Christensen holder Smørum gl. Skole åbent kl. 13-16 den første søndag i måneden, så andre end foreningens medlemmer får glæde af udstillingerne og

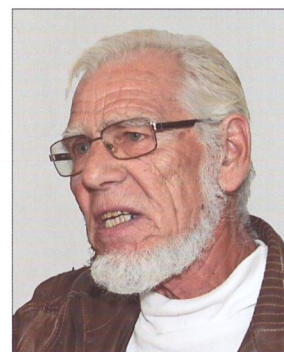
mulighed for at høre om Ledøje-Smørum's historie. Knud indførte denne mulighed i 2009, en tradition han har ført videre lige siden. Han giver desuden de yngste klasser mulighed for at opleve "En skoledag som i gamle dage". Eleverne hører om, hvordan det var at gå i skole førhen, ser udstillingerne og prøver bl.a. at skrive med griffel på en tavle og med gammeldags pen og blæk. I de senere år har der været to arrangementer i Smørum gl. Skole, hvor skolebørn besøgte stedet i forbindelse med kommunens sommerferieaktiviteter. For denne udadrettede formidlingsindsats fik foreningen for et par år siden "Gi' et skulderklap" prisen indstiftet af Nordeafonden.

Arkivet blev oprettet i 1976 af to frivillige medarbejdere som en del af Historisk Forening. I 1998 blev Arkivet udskilt fra Historisk Forening. I 2007 blev det en del af Egedal Arkiver og Museum med en kommunalt aflønnet leder. Arkivets arbejde har hele tiden været af utrolig stor og uvurderlig betydning for foreningen, og fra at være en del af foreningen er Arkivet og dets medarbejdere nu foreningens nærmeste og vigtigste samarbejdspartner i forbindelse med Årsskriftet, arrangementer m.m.

Per Kierulff, formand 1972-1978

En forrygende start

Per Kierulff, foreningens første formand, fortæller, at han blev uddannet som elektriker sidst i 1950'erne hos Carl Rasmussen i Måløv. I kraft af arbejdet her kom han de følgende år stort set i alle private hjem i kommunen og lærte på den måde rigtig mange mennesker at kende. Der blev for-

talt historier fra gamle dage og af og til sladder og mange rygter. Et af rygterne gik i begyndelsen af 1960'erne ud på, at Sigurd Sørensen havde solgt Stangkærsgaard til kommunen, og at den skulle udstykkes til parcelhusbyggeri. Og rygterne fortsatte: Boesagergaard og Hesselagergaard samt en række gårde i Smørumnedre landsby: Gammel-damsgaard, Langmosegård og Langdyssegård skulle også sælges og udstykkes. Mange snakkede med rette om, at den gamle bondekultur nu ville forsvinde og med den de mange gamle historier om gårdene og deres slægter, om skæve eksistenser, gamle sagn og meget andet. Samtidig ville mange effekter, der kunne bevidne livet i bondekulturen ganske enkelt blive smidt ud. Det var baggrunden for, at en kreds af "gamle" borgere i 1970 blev enige om at undersøge mulighederne for at danne en historisk forening. Mange samtaler og mange tanker gik forud, og meget skulle undersøges, inden Ledøje-Smørum Historisk

Forening blev stiftet i 1972. Thomas Krogh, Boesagergaard, Henry og Per Kierulff i Hove, Vilhelm Nielsen, Thorsøgaard, Hove, Else Herrmann, Lille Smørum, og Lærer Niels Poulin Nielsen indkaldte til stiftende generalforsamling på Smørum Kro i foråret 1972. Indkaldelsen skete med en artikel i Ballerup-Måløv Avis, skrevet af Åse Kannov, som var en meget stor hjælp både under opstarten og i de første år af foreningens eksistens. Der mødte ca. 50 personer op til den stiftende generalforsamling, og der blev valgt en bestyrelse bestående af Per Kierulff, Thomas Krogh, Niels Poulin Nielsen, Kirsten Obel Fauk, Else Herrmann og Vilhelm Nielsen.

Per Kierulff fortæller, at der var virkelig meget at se til i starten. Der skulle udarbejdes vedtægter, organiseres foreningsarbejde og nedsættes arbejdsgrupper. Foredragsrækker skulle arrangeres i vinterhalvåret, og sommerture til interessante steder skulle planlægges. Samtidig med at

Piet van Deurs, velkendt fra tv, arrangerede den 1. marts 1983 en quizaften "Hvad er det?" for foreningen. Fra venstre: Knud Winther, Edla Nicolaisen og Steen Asger Jensen studerer en genstand. Foreningens daværende formand, Lone Brüsch, ses i baggrunden. Fotograf ukendt.

foreningens medlemmer skulle have givende og spændende historiske oplevelser, var det lige så vigtigt at sikre områdets gamle historie. Her var en af foreningens første mål at få genoptrykt J.P. Jørgensens bog "Historiske optegnelser om Ledøje-Smørum Sogne". Det lykkedes dels ved hjælp af en artikel skrevet af Åse Kannov, dels ved kontakt til politikere og dels ved fondsmidler at skaffe midler til en genoptrykning i nogle hundrede eksemplarer. Her 40 år senere er Jørgensens bog som en bibel for lokalhistorisk interesserede, idet den åbner vinduet til en unik samlet fremstilling af Ledøje-Smørums ældste historie.

Per Kierulff fortæller, at foreningens næste store opgave var at skaffe penge til en båndoptager til optagelse af ældre medborgeres beretninger om deres barndoms-, skole- og ungdomsår. Disse mennesker ville i dag være ca. 130 år gamle. Foreningen søgte uden held kommunen om penge til projektet, men da Gudmund-Jørgensen på Edalgave ved et foreningsarrangement på godset hørte om problemet, forærede han omgående foreningen den ønskede båndoptager. Else Herrmann gik i gang med optagelserne, som i dag er overspillet til cd. De er en vigtig tråd bagud til tiden, da det gamle bondesamfund stadig eksisterede. Desuden er de en fryd for øret.

I foråret 1974 udsendte foreningen spørgeskemaer til samtlige gårde i kommunen om gårdens historie, ejere og størrelse m.m. Det gik lidt trægt med at få skemaerne retur, men i dag indeholder de indkomne skemaer værdifulde oplysninger, som Arkivet netop nu arbejder på at gøre tilgængelige for offentligheden. I 1977 blev der lavet en kampagne med det formål at indsamle gamle fotos i Københavns Amt bistået af DR-TV og den lokale presse. Det gav et stort tilskud af billeder til alle lokalarkiver i området. Allerede i 1973 var Ove Holmfred og Kirsten Obel Fauk begyndt at indsamle arkivalier (historiske papirer), som blev opbevaret un-

der private forhold. I 1976 søgte foreningen om faste lokaler til et arkiv, da arkivalierne havde nået en størrelse, der gjorde det uholdbart at opbevare dem privat. Byrådet anviste to små lokaler i det nu nedrevne "Clemmensens hus" ved Ungdomsskolen. Et stort problem blev løst, da Rita Holm fra Alpegården kom ind i bestyrelsen i 1986 og snart blev det hende, der påtog sig hovedansvaret for Arkivet.

Lone Brüsch, formand 1978-1986

Nye aktiviteter ser dagens lys

Lone Brüsch kom ind i bestyrelsen allerede i 1974 og blev straks grebet af den gejst, der herskede i foreningen, og fra marts 1978 blev hun foreningens formand. Det var på et tidspunkt, hvor nybyggeriet i Smørumområdet og den dermed følgende opløsning af det oprindelige landbrugspræg for alvor satte ind. Hun var selv ung og en af de "nye", og i bestyrelsen mødte hun en række mennesker, der var dybt engagerede i at værne om Ledøje-Smørumområdets særpræg, at bevare landsbyerne og landskabet og at sikre områdets historie for eftertiden. Der var nok en vis skepsis blandt de ældre over for den sværm af tilflyttere, som bare kom og kom. Der blev fortalt mange gode historier om gamle dage både til bestyrelsesmøderne, som man på skift afholdt hjemme hos hinanden, på ture rundt i kommunen og på langture. Nogle af tilflytterne blev efterhånden medlemmer af foreningen, og på den måde blev der med tiden slået bro mellem gamle og nye beboere i området.

Lone Brüsch fortæller, at nogle forløb træder tydeligere frem i erindringen end andre, bl.a. bestræbelserne på at

foreningen fik permanent opholdssted på Smørum gl. Skole, Tuteins skole, i Smørumovre. Allerede i 1976 havde foreningen over for kommunen givet udtryk for dette ønske, og da den kommunale administration flyttede til det nybyggede rådhus ved Smørumcentret, faldt alle brikker på plads, så foreningen kunne overtage dele af Smørum gl. Skole. Der var ikke de store midler til indretning, så bestyrelsen gik selv i gang med malerpenslerne. Borde, bænke og stole skaffede man i forbindelse med, at forsamlingshuset i Ledøje skulle have nyt inventar.

Den 6. oktober 1981 blev dele af Smørum gl. Skole indviet som foreningens fremtidige faste tilholdssted ved et foredrag af nyudnævnte rigsantikvar Olaf Olsen.

Det blev starten på en ny periode i foreningens historie. Arkivet var allerede flyttet ind om foråret, og de permanente lokaler inspirerede til nye tiltag, bl.a. i form af udstillinger, som blev vist på folkebiblioteket. Der blev bl.a. etableret en arbejdsgruppe til registrering af genstande afleveret af borgere i kommunen. Nogle af disse arbejdsgrupper eksisterer den dag i dag f.eks. registreringsgruppen. Der blev desuden nedsat studiekredse om kommuneplanen, hvilket resulterede i en rapport, der belyste de værdier, der ligger i kommunens landskaber og miljøer. Endelig etableredes der studiekredse i at læse gotisk skrift og i arkæologi, og der blev samtidig tid til adskillige besøg af skoleklasser.

I 1979 begyndte man at udgive et medlemsblad, som på forsiden var prydet med foreningens bomærke, to lurer tegnet af Bent Eggert. Dette bomærke, der stadig er foreningens kendetegn, kom hurtigt til at præge foreningens brevpapir m.m.

I forbindelse med foreningens 10 års jubilæum i 1982 fik foreningen mulighed for at købe Kjeld Johansens originaltegninger af en lang række motiver fra Ledøje-

Smørum Kommune. Hensigten var at bruge Kjeld Johansens tegninger til udgivelsen af postkort, hvilket blev en stor succes.

Steen Asger Jensen, formand 1986-1997

Formidling i fokus

Steen Asger Jensen fortæller, at formidling var nøgleordet for bestyrelsens arbejde i hans formandsperiode. At sætte fokus på områdets særlige historie og udbrede kendskabet til værdifulde træk i landskab og bebyggelse var væsentligt for bestyrelsen, der forsøgte at få nye indbyggere i tale via husstandsomdelte foldere og invitationer til beboerne i de nybyggede områder i Ledøje-Smørum.

I 1989 lykkedes det at få udgivet det første Årsskrift redigeret af Rita Holm, en opgave hun påtog sig frem til 1998. I Årsskriftet, der afløste foreningens daværende medlemsblad, formidlede man det historiske stof. Til nyhedsformidling med omtale af kommende arrangementer og lignende blev SMÅNYT udgivet. Et blad der er udkommet flere gange årligt lige siden.

Fra 1993 blev kommunen inddraget i projektet "Danmarkshistorien i Vestskoven", og Steen Asger Jensen har lige siden været kommunens repræsentant i projektet sammen med en repræsentant fra det politiske niveau. Projektet var oprindeligt et samarbejde om at udvikle et historisk landskab mellem Albertslund, Høje Taastrup og Ledøje-Smørum Kommuner. Foruden de tre kommuner indgik Vestskoven og Københavns Amtsmuseumsråd i projektet. I dette regi afholdes hvert år den første søndag i juni en historisk dag med forskelligt indhold, og informationstavler ved bl.a. gadekærene i

Ledøje og Smørumovre er et resultat af dette arbejde. Hugin & Muninklubben, en klub for historisk interesserede børn, har også sit udspring i dette samarbejde. Klubben har eksisteret i 12 år og er hjemmehørende på Kroppedal Museum.

I 1991 lykkedes det at genudgive N.O. Riis-Nielsens bog om Smørumnedre i en nyrevideret udgave, idet Vilhelm Nielsen skaffede 25.000 kr. fra Gudmund-Jørgensens fond til formålet. Udgivelsen blev fejret med en velbesøgt fest ved gadekæret i Smørumnedre, og Carl Rasmussen, barnefødt samme sted, viste rundt i landsbyen.

I denne periode fandt der flere kommunale beskæftigelsesprojekter sted. Arkæolog Anne Preisler var ansvarlig for en række udgravninger i og omkring Smørumovre, hvor der blev fundet spor fra vikingetiden. I 1990-91 blev vikingegravpladsen, Rytterkær, fundet og udgravet af arkæolog Jens Henrik Jønsson fra Amtsmuseumsrådet. På det tidspunkt var det den største gravplads fra vikingetiden fundet på Sjælland. Nogle kvindesmykker var særligt velbevarede, og efter lange og svære kvaler lykkedes det i samarbejde med Jens Henrik Jønsson at få produceret Smørumsmykket, hvilket foreningen har forhandlingsretten til indtil videre.

I perioden fik Foreningen råderet over det meste af Smørum gl. Skole. Det betød, at man fra 1981 og frem til i dag har kunnet holde sine foredrag i mødelokalet på Smørum gl. Skole med mulighed for at kombinere foredragene med forskellige udstillinger. Udstillingsmulighederne blev kraftigt udvidet, da den energiske Henry Kierulff, ansat i Mønt- og Medaljesamlingen på Nationalmuseet, i 1988 kunne skaffe nogle brugte montre herfra. Ved hjælp af mange snilde hænder blev inventaret brugbart, og det gav et udstillingsmæssigt spring fremad. En række tematiske udstillinger blev opbygget. Her skal nævnes stavnsbåndsudstillingen fra 1988, udstillingen

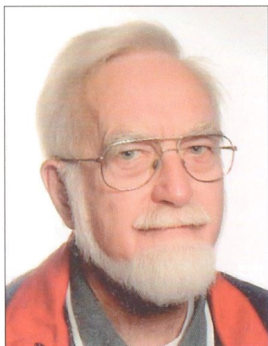
*Smørumsmykket fra Rytterkærgravene i en kopi, som kan købes ved henvendelse til Historisk Forening.
Foto: Fredi Paludan Bentsen.*

om kommunens gamle skoler i 1989, 100-året for restaureringen af Ledøje Kirke, sognets møller osv. Det lykkedes også at få udarbejdet det første undervisningsmateriale om bondesamfundets gamle skoler til brug i Ledøje-Smørums skoler. I gården ved Smørum gl. Skole blev der anlagt en lille "bondehave" med lave, klippede buksbomhække. Pasningen blev overtaget af kommunen, og i en periode var det en meget fin lille have, passet af Jørgen Møller Mortensen ansat i gartnerafdelingen i Ledøje-Smørum Kommune. I 1989 blev den nuværende krydderurtehave etableret i samarbejde med Lille Smørum Krydderurter

Per Tidgen, formand 1999-2008

Professionelle udstillingsmiljøer

Fra 1997-1999 overtog Anni Agerskov (Anni Agerskov Pedersen) formandsposten. På en varm augustdag i 1997 i Annis første formandsperiode blev foreningens 25 års jubilæum fejret på behørig vis med mange besøgende, taler, præsentation af gamle håndværk, sang samt cirkus for børnene.

Samtidig blev det en dag, hvor to store ønsker blev opfyldt. Ved hjælp af Kannovfonden fik Smørum gl. Skole repareret sit ur, og det smukke vikingesmykke, fundet på gravpladsen Rytterkær, var nu klar til salg. I forbindelse med generalforsamlingen i 1998 blev Arkivet udskilt fra foreningen i håb om, at det kunne fremme udviklingen frem mod en aflønnet arkivleder.

Da Anni ikke længere ønskede at varetage opgaven som formand, opfordrede bestyrelsen Per Tidgen, der på det tidspunkt havde siddet et år i bestyrelsen, til at blive formand. Han sagde ja til jobbet, som han bestred frem til 2008. Via sit arbejdsliv og sin deltagelse i Byrådet og andet foreningsarbejde havde Per gode erfaringer i, hvordan man rent administrativt fører en sag igennem mange besværligheder også på det politiske niveau, kompetencer der i høj grad kom foreningen til nytte. Da Per Tidgen kom til som formand, hang Historisk Forenings økonomi i laser. 80-90 % af årsbudgettet gik til Årsskriftet, så der var ikke meget at rutte med til foredragsholdere eller andre arrangementer, og da det samtidig blev vanskeligere og vanskeligere at skaffe gratis foredragsholdere, var der et meget begrænset økonomisk råderum til nye ideer og aktiviteter. For at rette op på situationen sørgede Per for, at foreningen fik sponsorer, og for at der

blev søgt fondsmidler. Bedre økonomi parret med visioner for udviklingen af Smørum gl. Skole resulterede i en række meget flotte temaudstillinger i form af tableauer i de små rum i Smørum gl. Skole levendegjort af kunstneren, Lisbeth Stevens, mannequindukker. Et projekt der kun er lykkedes ved hjælp af en utrolig kompetent og ihærdig indsats af registrerings- og arbejdsgruppen.

Fra 1999 blev Årsskriftet udarbejdet af en redaktionsgruppe med Inga Nielsen i spidsen og fra år 2000 med Fredi Bentsen som layouter. Den nye redaktion indførte en række indholdsmæssige ændringer, som siden har præget Årsskrifterne. Siden 2005 er Årsskriftet blevet præsenteret ved en reception i december, hvor evt. nyheder på museumsområdet også fremvises. Det har vist sig at være et hyggeligt og uformelt arrangement, der samler mange medlemmer.

Fra år 2000 og frem deltog Historisk Forening i Vågen By arrangementerne. De afvikledes en kort årrække hvert andet år i form af en festlig aften kombineret med, at foreninger, sportsklubber, kirken m.fl. præsenterede deres tilbud til borgerne. Sammen med Arkivet og Slægtshistorisk Forening havde Historisk Forening en stand i Ledøje-Smørum Hallen samt forskellige arrangementer i Smørum gl. Skole. Det var også i disse år, at et samarbejde med Ledøje-Smørums venskabsby, Statt Dassel, fandt sted. I 2005 var fire af foreningens medlemmer f.eks. på besøg i Dassel og i 2006 var fem gæster derfra på genbesøg, netop i forbindelse med Vågen By. Det var desuden i Pers formandsperiode, at foreningen fik sin egen hjemmeside: www.lshist.dk.

En meget nødvendig vedligeholdelse og restaurering af Smørum gl. Skole lå Per meget på sinde. Det blev en kamp mod gamle fugtskader i murene, råd i tagkonstruktionen fulgt op af håndværkere ude og inde med dertilhørende afdækninger og nedtagning og genetablering af udstillinger. I 2004 stod mødelokalet klart,

Cirkus Julius viser sin forestilling for børn ved fejringen af Historisk Forenings 25-års jubilæum i august 1997. Fotograf ukendt.

nyrenoveret og med nye lette borde og stole, og med tiden blev taget udskiftet og facaden renoveret. Selvom der stadig er fugtproblemer, fremstår Smørum gl. Skole som en smuk bygning set udefra og med gode mødefaciliteter og et interessant kulturhistorisk udstillingsmiljø indendørs.

Allerede et par år før kommunesammenlægningen i 2007 overvejede Per Tidgen at stoppe som formand og som medlem af bestyrelsen på grund af museumsarbejde inden for sit fag, men han blev, fordi man i forbindelse med kommunesammenlægningen både fra politisk og embedsstandens side havde tænkt sig at sammenlægge bl.a. de historiske foreninger i de tre gamle kommuner i stordriftens hellige navn. Det var han og foreningen meget imod. Per forudså, at foreningsarbejdet i så fald ville komme til at foregå et helt andet sted end i Ledøje-

Smørum, og at interessen hos beboerne i området ville samle sig omkring de små lokalområder. Ingen af stederne ville være store nok til at formidle det arbejde, som Ledøje-Smørum Historiske Forening magter. Per blev og gik desuden ind i Egedal Kulturelle Samråd, hvor han sammen med andre kunne påvirke fastholdelsen af de bestående foreninger, hvilket da også blev resultatet. I sin sidste beretning på generalforsamlingen i 2008 kunne Per berette om en fantastisk arv, som foreningen fik i 2006. Elma Marie Sørensen og Karen Jensen Nørgaard, som boede på grænsen mellem Ballerup og Ledøje Smørum Kommuner, besluttede allerede i 1974, at de skulle arve hinanden, og at ved den længstlevendes død skulle Ledøje-Smørum Historisk Forening og Ballerup Historiske Forening hver arve halvdelen. Det blev godt 250.000 kr. til hver forening, en fantastisk donation som

forpligter. Ved samme generalforsamling fik foreningen overrakt to lur, som oprindeligt tilhørte den nu nedlagte Smørum Friskole. De udstilles permanent i Kulturhusets foyer, men tages frem og bruges ved specielle lejligheder, f.eks. som optakt til fejringen af Historisk Forenings 40 års jubilæum den 9. juni 2012.

Anni Agerskov, formand fra 2008

Nye initiativer

Anni havde allerede været formand en kort periode fra 1997-1999, og i 2008 påtog hun sig igen opgaven efter en beslutning i bestyrelsen om større uddelegering af opgaverne. Med en ny formand fulgte nye initiativer. Samarbejdet med de andre historiske foreninger i kommunen blev intensiveret. Det resulterede i 2008 bl.a. i en kommunalt støttet bustur rundt i hele Egedal Kommune, så alle borgere fik mulighed for at lære deres nye

kommune bedre at kende. Det blev en stor succes, der er blevet gentaget hvert år siden. Fra 2010 formaliseredes samarbejdet mellem de tre historiske foreninger i Egedal og Kroppedal Museum, der står for udgravningerne i vores område. Målet er en optimering og kvalificering af arbejdet i foreningen via samarbejdet med de professionelle medarbejdere på Kroppedal Museum. Et resultat af dette samarbejde er bl.a. dannelsen af en lokal arkæologisk gruppe i Egedal. Den samarbejder med de professionelle arkæologer ved udgravninger, f.eks. i forbindelse med udbygningen af Frederikssundmotorvejen og de tilhørende forbindelsesveje.

*Fra turen til Toscana 2004.
Pisa – Piazza dei Miracoli – dom-
kirkepladsen, med dåbskapel,
domkirke og klokketårn "det skæve
tårn".*

Foto: Fredi Paludan Bentsen.

Historisk Forening på tur til Selsø- og Jægerspris slot. Her i riddersalen på Selsø Slot. Foto: Fredi Paludan Bentsen.

I 2009 fik Historisk Forening overrakt Hove Husmænds byhorn af søstrene Birthe Dahl og Hanne Grindsted, døtre af foreningens medstifter Vilhelm Nielsen. Dermed kan foreningen fremvise en ekstraordinær flot samling på hele syv lokale byhorn.

Ved en reception den 30. oktober 2009 kunne foreningen med et par års forsinkelse, finansieret af midler fra Ledøje-Smørum Kommune og med støtte fra Nordeafonden udgive bogen "Ledøje-Smørum 1960-2006". Ideen, forestret af nuværende viceborgmester Jens Jørgen Nygaard, var at belyse de store ændringer fra landkommune i 1960 til moderne forstad til København ved kommune-

sammenlægningen i 2007. De bærende kræfter var Jens Jørgen Nygaard, Inga Nielsen, Fredi Bentsen og Holger Agerskov. Det var en stor glæde for foreningen at kunne uddele en flot bog gratis til alle interesserede borgere i den tidligere Ledøje-Smørum Kommune.

Kommunen mangler mødesteder for foreningerne, derfor besluttede kommunalbestyrelsen i 2010, at mødesalen i Smørum gl. Skole skal indgå i kommunens lokaleudlån. Det medførte, at køkkenet blev renoveret, og at der med hjælp fra Oticonfonden blev installeret et moderne højtaleranlæg med teleslynge. Alt i alt et løft som kommer mange brugere til gavn.

Et nyt initiativ var i efteråret 2010 "Erindringsværkstedet om Ledøje". Her har Anni og Inga de to sidste vintre mødtes 14 gange med ca. 10-15 ældre medborgere fra Ledøje. Med udgangspunkt i Ejner Jørgensens (1929-2009) optegnelser om forretninger og virksomheder i Ledøje fra 1920'erne til 1980'erne har deltagerne fortalt om, hvordan det var at være barn og ung i Ledøje. De har fortalt om voldsomme oplevelser under besættelsen og om mødet med mange spændende mennesker i Ledøje, der frem til 1960'erne var en af Københavnsområdets største landsbyer. Erindringsværkstedet førte mange sjove og spændende diskussioner med sig, og interessant ny

viden er bragt til veje. Nu venter arbejdet med at samle de mange spændende beretninger til en udgivelse enten på foreningens hjemmeside eller i form af en bog.

Nye udfordringer

I forbindelse med et jubilæum, ser man tilbage på den tid, der er gået, ligesom det er oplagt at prøve at se frem. Hvilke opgaver ligger forude for Ledøje-Smørum Historisk Forening? En meget vigtig opgave er at fastholde den tid, hvor området undergik den største historiske forandring overhovedet, hvor befolkningstallet i løbet af ti år fra sidst i 60'erne og til slutningen af 70'erne flerdob-

Fra venstre: Inga Nielsen, Jes Dahl, Hanne Gotschalk Hansen, Helle Herrmann, Erik Nielsen, Svend Ivan Nielsen, Bent Jespersen, Maud Klinke Svendsen, Anni Agerskov og foran hende Ingeborg Nielsen, Ole Nielsen, Ida Svendsen, Anny Tausø Bak, Inge Elisabeth Pedersen, Birte-Maj Majland Søndergaard, Anton Sass, Poul Nielsen. Billedet er taget ved afslutningen af erindringsværkstedets første sæson i april 2011. Foto: Knud Remi Christensen.

ledes, og hvor området gik fra bonde- til forstadskultur. Det er nu, inden det er for sent, at både nybyggernes og selv- og medbyggernes historie fra 60'erne og 70'erne skal fastholdes.

Det er desuden meget vigtigt, at den historiske viden, som foreningen indsamler, bliver bearbejdet og formidlet til både børn, unge og voksne. Her kunne nye initiativer være at udarbejde flere undervisningsforløb til skolerne og måske i tilknytning hertil at skrive en letforståelig lokalhistorie til brug i de mindre klasser.

For at opnå den bedste kvalitet i arbejdet ønsker Historisk Forening at øge samarbejdet med det professionelle niveau, dvs. Kroppedal Museum og Egedal Museum og Arkiver, hvor vi kan trække på forskellige former for ekspertviden.

Foreningens medlemstal steg kraftigt i starten af foreningens levetid, og nu er det kun svagt stigende. En opgave på længere sigt er at fastholde medlemstallet og især at få nye unge kræfter ind i bestyrelsen. Der er nok at tage fat på, og Historisk Forening løber ikke tør for opgaver de næste mange år.

Engagement og sammenhold

Foreningen er altid blevet positivt mødt både i kommunen og blandt politikerne. Det er vi meget taknemmelige for, idet det har været forudsætningen for mange af foreningens initiativer.

I Småskrifter og Årsskrifter fra de fyrré år, der er gået, kan man helt konkret læse om foreningens forskellige tiltag, men der står meget lidt om det gode samarbejde og sammenhold, der har været i de skiftende bestyrelser, forudsætningen for enhver forenings virke.

Det er almenmenneskeligt at søge tilbage til sine rødder og at lære den egn og det samfund at kende, som man er en del af. Det er fascinerende at høre om, hvordan mennesker gennem tiden har klaret både voldsomme

udfordringer samt kampen for det daglige brød og en anstændig tilværelse for sig selv og sine. Bestyrelsen håber, at Ledøje-Smørum Historisk Forening fortsat kan være en levende forening, der tilgodeser medlemmernes behov for berigende lokalhistoriske, historiske og kulturhistoriske oplevelser – i fællesskab med andre.

*Historisk Forening fejrede sit 40 års jubilæum den 8. og 9. juni 2012. Lurerne blæser op til fest.
Foto: Holger Agerskov.*

Ledøje-Smørum Historisk Forening 1972-2012

Udgiver: Ledøje-Smørum Historisk Forening

Udgivelsesår: 2012

ISSN 0905 8834

Redaktion: Anni Agerskov, Hans Bindslev, Knud Remi Christensen, Line Ludvigsen, Inga Nielsen

Layout: Fredi Paludan Bentsen

Tryk: Chronografisk. Tlf.: 8730 3101

Foreningens logo, tegnet af Bent Eggert i 1979

Kort tid inden blev Bent kontaktet af Smørum Friskoles leder, Knud Winther, som bad ham tegne en lur, som skulle bruges som model for fremstillingen af to lurer til skolen. Bent syntes, at luren passede så godt til en historisk forening, at han brugte den ved tegningen af foreningens logo. De to lurer blev efter Friskolens nedlæggelse overdraget til Historisk Forening i 2007 af Inge og Knud Winther, og de er nu udstillet i foyeren i Smørum Kulturhus.